

ÇEİS Yapı Tasarım Yarışması 2023'ün Son Durağı: Barselona Mimari Gezisi

Çimento Endüstrisi İşverenleri Sendikası'nın (ÇEİS) çimentonun estetik ve yenilikçi kullanımını teşvik etmek amacıyla 2023 yılında üçüncüsünü düzenlediği Yapı Tasarım Yarışması, 23-26 Eylül 2024 tarihlerinde Barselona'da gerçekleşen teknik gezi ile tamamlandı. "Kamusal Alanda Bir Arada" yarışma teması kapsamında ödüllendirilen ekiplerin temsilcileri Berrenur Yalçın, Doğukan Cengiz, Sude Turan ve Yadigar Esin Esen ile jüri üyeleri Ahmet Topbaş, Aktan Acar, Dürrin Süer, Hüseyin Kahvecioğlu ve Pınar Gökbayrak birlikte kentin çağdaş ve tarihi beton yapılarını deneyimledikleri gezi programına dair görüşlerini aktardı.

Mimari gezi programının yarışma sürecini nasıl desteklediğini düşünüyorsunuz?

Ahmet Topbaş: Program gezi ile tamamlandı diyebiliriz. Birçok açıdan yarışma prensiplerini oluşturan fikirleri yüz yüze, jüri, düzenleyiciler ve kazanan ekiplerle tartışma ve örnekendirme şansı oldu. Özellikle 19., 20. ve 21. yüzyıl modern ve çağdaş beton, yığma ve çelik yapıların, dünyaca tanınmış farklı eserlerin, çözümlerin birlikte görülmesi çok pozitif bir etki bıraktı. Örnekler üzerinden çözümler tartışıldı, yapılı çevre ve gezi gözlemleri için çok kritik okumalar beraberce yapıldı.

Çok önemli fikir alışverişleri ve tecrübe aktarımları olduğu düşüncesindeyim. Örneğin ben Gaudí'yi sevmeyen yoktur zannedirdim hep. Ama birçok modernistin Gaudí eserlerindeki doğa temasından rahatsız olduğunu öğrendim. Sonradan anlıyorum ki; icat ettiği yöntemi sadece floral tasarımlar elde etmek için değil; seramikleri kırdıktan sonra planda aynı boyuttaki bir yüzey parçasını -esasında serbest formdaki, birkaç yönde eğri yüzeyleri- kaplamak için de kullanmış. Bu geziler, mimariyi ve çevresini yerinde görmeye, hatta zamana karşı nasıl performans gösterdiklerine tanıklık ederek benzer okumalar yapma-

YAPI TASARIM YARIŞMASI

Fotoğraf: Yedigöller Esin Esen

ya imkân tanıyor. Mesela sehim yapmış veya yapmadan duran narin beton kanopiler bizleri tartışmaya sürükledi. Cephe malzeme seçimleri ve taşıyıcı ile kurulan ilişki açısından da birçok farklı bakış yerinde tecrübe edilmiş ve tartışılmış oldu.

Bu internet veya basılı yayından alamayacağınız şekilde: aynı anda birkaç duyuya hitap eden bir tecrübe olduğu için çok daha doyurucu ve akılda kalan bir algısı olacak. Mimariye dokunabildiğiniz, hemen sonra yemekli sohbet yaptığınız, yapı içinde bir şeyler satın alabildiğiniz, yaklaşıp uzaklaştığınız, üzerinde konuştuğunuz, farklı bakış açıları yapının yerinde duyduğunuz için beyinlerimizde kaydı kaybolmayacak derin etkilenmeler oluştu.

Aktan Acar: Mimarlık dinamik bir sanat. Mekân ise bu sanatın yaşayan, nefes alan ürünü. Tasarımcının, kullanıcıların, zamanın ve koşulların tüm dayatmalarına, modalara karşın mekân kendi varlığını, mütemadiyen, inşa etmeye devam ediyor. Biz arada girip çıkıyoruz bu sürekli inşa olma hâline. Zihnimizin de benzer bir inşa hâli var. Bildiğimiz sandığımız şeyler aslında bir tür yapısalıcı inşa. Mekânla zihinsel inşamızın kesişmeleri, geçişmeleri, bildiğimizi, anımsadığımızı, kesin sandıklarımızı yeniden düşünmek için fırsat. Yarışmalar gibi.

Gezi programı, özellikle de Barselona, kamusal alan denilen çok boyutlu deneyim, etkileşim fırsatının katmanlarını yeniden keşfetmesine, zihinsel inşamızın mekânsal varlığın devinimiyle yeniden buluşmasına olanak sağladı.

Barselona, yapı çevresi, somut olmayan mirası, gündelik yaşamıyla yaşayan Trencadís mozaiki. Trencadís farklı biçim ve boyutlarda kırılmış seramik, mermer ve cam parçalarını bir araya getirme tekniği. Barselona'da her şey böyle bir doğallıkla yan yana. Gezi boyunca hepimizin için farklı zamanlara, deneyimlere, keşiflere dayalı "Barselona"ları konuştuk. Bu sayede, artarda dizilmiş olaylara dayalı büyük mimarlık anlatılarının yerine mikro mekânsal deneyimlerle örüldü gezi. Bu deneyimin her birimizde farklı taşları yerinden oynattığını iddia etmek mümkün. Yansımalarını yeni üretimlerimizde göreceğimize eminim.

Dürin Süer: Seyahatler bir kültürü, coğrafyayı, mekânı tanımanın, anlamının yollarından birisi. Bir kentin, yaşam kültürünün ve mekâna yansımalarının kavranmasında önemli bir katkı sağlamakta. Kültürel mirasın, yenilikçi işlerin ve sosyal yapının yaşayarak incelenmesini sağlayan gezilerin mimarlar için mesleki bir eğitim ortamı olduğunu söyleyebilirim. Mimarlar için mekânı görmenin, sesini dinlemenin, dokunmanın, koklamanın önemli bir deneyim

olduğunu düşünüyorum. Farklı mekânları, yenilikçi yaklaşımları gözlemlemek yaratıcı düşünme süreçlerini olumlu yönde etkilemekte.

Gezilerin farklı bakış açılarına sahip meslek insanlarıyla birlikte yapılması bir öğrenme deneyimi sunmakta. Farklı tasarım yaklaşımlarını birlikte değerlendirmek, yenilikçi çözümler hakkında karşılıklı görüş alışverişinde bulunmak, meslek insanları arasında deneyim aktarımını sağlayarak güçlü bir sinerji yaratmakta. Ayrıca iletişim ve etkileşimi de destekleyen bir ortam sunuyor grup gezileri. Yarışma sürecine eklenen bu forumun mimarlık ortamına olumlu katkıları olacağı düşüncesindeyim.

Hüseyin Kahvecioğlu: Yarışma süreçleri, amaçlarına göre farklı özellikler gösterebilir. Çoğu yarışmada sürece dahil olan taraflar arasındaki diyalog formal kalıplarla sınırlıdır. Bu açıdan bakıldığında ÇEİS'in Yapı Tasarım Yarışmaları daha dinamik ve etkileşimli bir sürece imkân

veriyor. Sürecin tüm aktörlerinin katılımıyla yapılan gezi, mesleki ve teknik konuya sosyal ve kültürel bir boyut da katmış oldu.

Gezide oluşan ortam hem yarışma hem de gezilen görülen yerler konusundaki görüşlerin paylaşılması için olumluydu. Bu tür etkinliklerde gezilen çevreleri herkesin kendi bakış açısıyla farklı şekillerde değerlendirmesi ve bunu paylaşması yeni farkındalıklara imkân sağlar. Barcelona gezisi de bu açıdan mimarlık ortamı ve tartışmalarına katkı sağlayacak düşünce kıvılcımları ve yeni bakış açıları edinmek için verimliydi.

Pınar Gökbayrak: Gezi programının, yarışma ilanı ile birlikte yarışmacılar ve yarışmaya katılmayı düşünenler tarafından önemli bir motivasyon kaynağı olduğunu düşünüyorum. Mimarlık; sadece basılı veya görsel yayınlardan takip edilerek değil, bizzat yerinde mekânı deneyimleyerek, gündelik hayat içinde ve kendi bağlamında yapıyı çevreyi gözlemleyerek görgünüzü ve bilginizi arttırabileceğiniz bir alan. Dolayısıyla, özellikle mesleki hayatlarının başındaki mimar ve mimar aday öğrenciler için, farklı deneyimlere sahip jüri üyeleriyle birlikte gezmenin onlar için hem keyifli hem de besleyici bir deneyim olduğunu düşünüyorum. Günümüzde, deneyim paylaşımı ve aktarımının bir mimarlık yarışmasındaki en büyük katkılardan olduğuna inancım tam. Aynı etki biz jüri üyeleri için de geçerli elbette; profesyonel hayatta çeşitli vesilelerle bir araya geldiğimiz farklı mimar ve inşaat mühendisi meslektaşlarımızla bir teknik gezi de olmak, deneyim aktarımı, ortak tartışma ve geleceğe dönük fikir alışverişi açısından ve tüm bunların ötesinde yarışma sürecini keyifli bir anıyla sonlandırmak açısından da güzel bir paylaşım olduğunu düşünüyorum.

Berrenur Yalçın: Mimari gezi programı tasarım becerilerini geliştirme ve farklı bir perspektif kazanma açısından önemli bir fırsat sundu. Kâğıt üzerindeki çizimlerin veya fotoğrafların ötesinde algılanmakta güçlük çekilen mekân organizasyonu, kütle oranları, mekânın hacmi ve malzeme dokularını keşfetmek açısından çok heyecan duyduğum bir programdı.

Doğukan Cengiz: Yarışma sürecinde, her ne kadar öncelik verilen unsur yeni bilgiler, araştırmalar ve okumalar ışığında kendi benliğimize katkı sağlamak, yarışma kriterleri çerçeve-

Fotoğraf: Yedigir Esin Esen

vesinde bir fikir üretmek ve bu fikri somut bir yapıya dönüştürmek, aynı zamanda anlatım teknikleri ile de bu fikri en iyi şekilde sunmak olsa da her yarışmada ödüllerin de bir noktada motive edici unsur olduğu yadsınamaz. Tabii ki mimari bir gezi ödülünün, farklı deneyim ve bilgiler edinme noktasında heyecan yarattığını ve ekstra motivasyon sağladığını söylemek gerek.

Sude Turan: Yarışmanın başında bu gezinin ödül olarak sunulması, sürecin heyecanını ve motivasyonumuzu arttıran bir etken oldu. Böylesine eşsiz bir deneyimi yaşayacak olmamız daha da istekli bir şekilde yarışma sürecine odaklanmamızı sağladı. Yarışmanın ardından ise gezi benim için adeta bir zirve noktası oldu. Barcelona'nın ikonik yapıları arasında gezmek hem mimari analiz yeteneklerimi geliştirdi hem de yaratıcı bakış açımı genişletti. Özellikle mimarlar eşliğinde bu yapıları incelemek, teorik bilgiyi somut örneklerle pekiştirmek açısından çok kıymetliydi. Gezi boyunca sadece analiz yapmakla kalmadım, aynı zamanda mimari mekânların estetik ve işlevsellik açısından sunduğu farklı deneyimlerin tadını çıkarma fırsatım oldu.

Yedigir Esin Esen: Yarışma süreci, başından beri betonun kamusal alandaki kullanımının

nasıl çeşitlendirilebileceği üzerine düşünmemizi teşvik etti. Mimari gezi programı ise bu süreç boyunca yaptığımız araştırmaların ve edindiğimiz fikirlerin paylaşımı için; jüri, yarışmacı ve ÇEİS ekibinin de dahil olduğu bir ortam oluşturdu. Ayrıca hem tarihi karakteri hem de güçlü kamusal alan kullanımı ile öne çıkan Barcelona şehrinde olmamızın da süreçte değer kattığını belirtebilirim.

Diğer yarışmacılar ve jürilerle birlikte mimarlık tarihini etkileyen yapıları deneyimlemek mesleki bakış açınızı nasıl etkiledi?

Yalçın: Jüri ve yarışmacılarla birlikte yapıları deneyimlemek bana interaktif bir öğrenme fırsatı sundu. Yapının içinde veya çevresinde dolaşırken hocalarımızla tartışma fırsatımız oldu. Bu etkileşim hem kendi bakış açımı geliştirirken hem de teoriyle pratiği bağdaştırmak anlamında çok daha etkili oldu. Böylece yapı sadece estetik bir obje olarak değil, daha geniş bir boyutta ele alındı. Aynı zamanda bir yapının nasıl görüldüğüne değil, nasıl hissettirdiğine ve insanlarla nasıl iletişim kurduğuna beraber tanıklık etmek çok keyifliydi. Karşılaştığımız bir strüktürün hangi malzemelerle nasıl inşa edildiği, inşaat süreci, ayrıntı zorlukları ve yapım teknikleri gibi birçok konu üzerine fikir paylaşımı yapmak çok ufuk açıydı.

Cengiz: Jüri üyelerimiz ile farklı zamanlarda inşa edilmiş olan ve tarihsel öneme sahip bu yapıları keşfetmek, onların bakış açıları ve yorumlarıyla çevre, strüktür ve yapı tasarımına dair birçok yaklaşımı öğrenmeme ve özümsememe olanak sağladı. Bu deneyimler ve öğretiler sayesinde de daha kapsamlı ve eleştirel bir mesleki bakış açısı kazandığımı düşünüyorum.

Turan: Mimari gezide hem jüri üyeleri hem de diğer yarışmacılarla birlikte mimarlık tarihine yön veren yapıları deneyimlemek, mesleki bakış açımı derinleştirdi. Değerli jüri üyeleriyle birebir tanışmak ve yapıları birlikte gezmek çok yönlü tartışmalar yapmamıza olanak sağladı. Özellikle, jürinin, kentin değişen ve dönüşen mimari unsurlarını önceki ziyaretlerinde edindikleri bilgilerle yorumlamaları, yapıların olumlu ve olumsuz etkilerini anlamamıza katkıda bulundu. Bu süreç sadece yapıları görmekle sınırlı kalmadı; zengin mimari tartışmalar ve eleştirilerle beslenen çok katmanlı bir gezi hâline dönüştü.

Ayrıca, yarışma arkadaşlarımla tanışmak ve onlarla projeler hakkında sohbet etmek, yarışma süreci dışında da önemli bir kazanım oldu. Bu gezide yalnızca mimari açıdan değil, mesleki ağ oluşturma konusunda da çok değerli fırsatlar yakaladım. Profesyonel hayatta giriş süreciyle ilgili fikir alışverişi yapmak, farklı bakış açılarını keşfetmek ve ilerideki

projelerde işbirliği yapabilecek insanlarla tanışmak, bu deneyimi daha da anlamlı kıldı.

Esen: Mimarlık özellikle farklı yapıların çevreleriyle ve kullanıcılarıyla kurduğu ilişkiyi deneyimleyerek öğrenebileceğiniz bir disiplin. Bu deneyimi aynı zamanda ve mekânda meslektaşlarımızla paylaşmak ve diğerlerinin deneyiminin bir parçası olmak benim için önemliydi. Ayrıca, doğru ve özenli kamusal alan tasarımının insanların mekânlarla ve birbirleriyle olan ilişkilerini nasıl kolaylaştırdığını görmek oldukça anlamlı oldu.

Gezi boyunca betonun kamusal alanda kullanım şekillerine dair bakışınızı değiştiren örnekler oldu mu?

Yalçın: Betonun kamusal alanda kullanımı genellikle sert, işlevsel ve bazen de soğuk bir malzeme olarak algılanıyor. Ancak bu algıyı dönüştüren birçok ilham verici örnek mevcuttu. Betonun bir yandan yapı malzemesi olarak işlevsel olduğunu biliyoruz ama diğer yandan ise estetik ve hatta tinsel bir varlık gösterdiğini gözlemledim. Örneğin Gaudí'nin pek çok örneğinde betonun doğayı taklit ettiğine şahit oldum. Park Güell'deki renkli seramiklerle kaplanmış kıvrımlı bank, canlı ve davetkâr bir kamusal alan yaratıyor. Böylece park açık alan oluşturarak daha sosyal bir kimlik kazanıyor. Yalnızca işlevsel bir oturma alanı değil, aynı zamanda kullanıcılarla etkile-

şime giren bir tasarım ögesi hâline geliyor. Bu örnek, betonun monotonluğunu kırarak, onun doğasıyla uyumlu bir tasarımın parçası olabileceğini ve kamusal mekânlarda betonun doğayla olan bağına güçlendirerek onu çevreye duyarlı bir malzeme hâline getirdiğini gösteriyor. Böylece betonun çevresiyle bütünleşen bir deneyim sunabileceğini görüyoruz.

Cengiz: Elbette, gözlemlediğimiz birçok etkileyici yapı ve bu yapılar ile birlikte çevresini de şekillendiren beton kullanımları, akıllarda canlanan beton algısını yıkıyor. Asıl sergilenen ögenin kendisi olduğunu düşündüğüm, Joan Miró'nun eserlerini barındıran müze yapısı; kesinlikle betonun sade kullanımı, ışık kullanımları, barındırdığı açık, yarı açık ve kapalı alanların dengesi bakımından ilham vermesinin yanında, tüm programın yalın bir heykel içinde kurgulanmış olmasıyla da en etkileyici örneklerden biriydi.

Turan: Gezi boyunca, betonun kamusal alanda kullanımına dair bakış açımı dönüştüren önemli örneklerle karşılaştım. Özellikle belleğimde yer eden en çarpıcı yapı, bitmeyen inşaatıyla Sagrada Familia'ydı. Yapının ihtişamı tartışılmaz olsa da tamamlanan kısımlarda betonun uyumsuz kullanımı dikkat çekiciydi. Jüri üyeleriyle yaptığımız tartışmalarda, yapının büyük bir kent heykeli olarak konumlanmasına rağmen malzeme uyumsuzluğunun estetik bir rahatsızlık yarattığı konusunda hemfikir olduk.

Bunun yanında, Miró Müzesi'nde betonun kullanımı tam tersi bir etki yarattı. Esnek formlar ve detaylardaki hassasiyet, betona hem estetik hem de işlevsel bir ruh kazandırmıştı. Form ve kullanım açısından malzemenin mimari dile uygunluğu, bu yapıyı unutulmaz bir deneyim hâline getirdi. Bu iki örnek, betonun doğru kullanıldığında bir yapıya nasıl karakter kattığını, yanlış kullanıldığında ise uyumsuzluk yaratabileceğini güçlü bir şekilde gösterdi.

Esen: Barcelona şehri özellikle kamusal alan kullanımı açısından çok çeşitli örnekler barındırıyor. Bu örnekler arasında gerek ölçeği gerekse farklı kullanımlara imkân veren akıcı bir topografya oluşturan tasarımıyla Herzog & de Meuron tasarımı forum binası; Josep Lluís Sert'in iç mekânlarda oluşturduğu akış ve etkileyici terası ile zengin perspektifler sunan Joan Miró Müzesi sayılabilir. Yine betonun zarif ve sade kullanımıyla beni çok etkileyen ve

konumu itibarıyla Barcelona'nın güney batı girişini teşkil etmiş olan, Carlos Ferrater ve Josep Maria Cartañà'nın tasarımı Katalonya Kongre Merkezi'ni de atlamak istemem. Son olarak; tarihi bir mahallede, çevresindeki tarihi yapılarla kurduğu ilişki ve tasarımında dış mekânda yarattığı farklı ölçeklerdeki boşluklar ile dönüştürücü bir kamusal alan oluşturmuş, Richard Meier'in MACBA binası, beni etkileyen bir diğer örnek oldu.

Güncelden tarihi yapılara uzanan programda çeşitli malzeme ve uygulama tekniklerini gözlemlediniz. En akılda kalan ve ufuk açıcı örnek sizin için hangisi oldu?

Topbaş: Gaudí ile modern mimari karşılaşması, bunun üzerine eğrisel yüzeyleri oluşturmak için seramikleri kırıyor olmasını okumak, derin bir iz bıraktı bende. Bundan başka büyük Mercat dels Encants bit pazarı çatısı çok etkileyiciydi. Sadece bir korugan olarak düşünülmüş ama kaplamasından strüktürüne oradaki alışverişi farklı kılmasıyla çok heyecan vericiydi.

Benim favori yapılarımdan biri de Joan Miró Müzesi oldu. Betonarme sistemin tüm açıklığıyla sergilenmesi, kalıp içinde cam bölme ve cephe panellerine özel fugalar bırakılması gibi yapı bütünü'nün aynı anda düşünüldüğü detaylar beni çok etkiledi. Esasen kaba yapı ve ince yapının hem ara elemanlar ve kaplamalar olmadan hem de sürdürülebilir şekilde birleştirilmesi çok önemliydi. Isıtma ve soğutma sistemindeki detayların hesap değerlerinde -bugünün standartları ile karşılaştırdığınızda- bazı riskler de alınmıştır eminim. Ama içeride kimse konfor açısından bir sorun yaşamadı. Yani, geçmişte bunu başarabilen bir konstrüksiyon oluşturabilmişler: hem estetik hem konforlu hem de sürdürülebilir. Gereksiz malzeme kullanmadan, özenli işçilikten kaçarak sonradan eklenen ara malzemelerle kapatma yoluna gidilmeden nelerin mümkün olduğuna dair, tarihten başarılı bir örnek.

Acar: Palau de la Música Catalana. Katalan Modernizminin ruhunun, Gaudí'nin hâkim figür olarak öne çıktığı Barcelona mimari mirasının, hatta Gaudí'nin kendisinin neden başka bir coğrafyada, başka bir dönemde ortaya çıkmadığını, çıkamayacağını anladığım yapı oldu. Yapının, malzemenin, ışığın, yaşamla birlikte nasıl iç içe bir deneyim inşa ettiğini görmek

heyecan vericiydi. Anakronizme düşmeden, seçmeci bir tavır sergilemeden, kendisi olarak şimdi ve burada olabilmenin bir örneği.

Süer: Barcelona çok katmanlı bir kent. Avlulu yapı adalarının oluşturduğu ızgara düzendeki kent planı karma işlevli program ile kendine yeterli, gün boyu yaşayan bir kentsel yaşantı sunmakta. Parklar, yaya öncelikli yollar, alışveriş dükkanları, kafe ve tavernalarla beslenen sokaklar kentsel yaşantıyı zenginleştirmekte.

Doğayı referans alan Art Nouveau stilinin Katalan mimarisinde kendi tarzını yaratan Gaudí'nin yapıları -Sagrada Familia, Casa Batlló vb. ile Park Güell- kentte önemli simge mekânlar olarak kent ziyaretçileri için çekim odağı oluşturmakta. Park Güell'de yapıya entegrasyonu ile sanat objesine dönüştürülen atık malzemelerin izlerini bulmak ilgi çekiciydi.

1929 EXPO'su kapsamında kentin tepelik bölgesi Montjuïc de, Mies van der Rohe'nin tasarladığı modern mimarlığın simge yapılarından Barcelona Pavyonu yalın formu, malzeme ve detay inceliği, mekân kurgusundaki iç dış

mekân sürekliliği ile etkilendiğim yapılardan birisi.

Bir kıyı kenti olarak kentin atıl ve çöküntü alanlarını canlandırmak, kentin kıyı ile bütünleşmesini sağlayarak yaşantısını zenginleştirmeyi hedefleyen kararlar doğrultusunda tasarlanmış mekânlar ve gezinti aksı üzerinde yer alan çağdaş yapı örneklerini gözlemlemek motive edici bir deneyim oldu.

Kahvecioğlu: Barcelona gezisinde mimarlık tarihi ve tartışmaları açısından büyük önem taşıyan çeşitli yapıları görme ve deneyimleme imkânı oldu. Bu yapılar tek tek çok etkileyici olsalar da kent ve mimarlık ilişkisi bağlamındaki toplam nitelik belki de şehrin en etkili yönlerinden biri olarak öne çıkarılabilir. Bu ilişkinin içinde kent planlamasından spontane gelişime, tek yapı ölçeğinden çevresel ölçeğe, eskiyi koruma yenileme veya yeniden işlevlendirmeden tarihi çevrede yeni ve güncel yapı tasarımına kadar pek çok kapı açılabilir. Bir kentte bütün bu yönleriyle mimarlık-kent ilişkisinin belli bir düzeyi sürdürülebilmesi çok önemli. Eskiyle yeninin bir arada dinamik ve sürekli gelişmeye açık nitelikli bir kentsel çevre oluşturması, mimarlık tarihi, kuramı ve kritiği açısından ilham verici bir potansiyel oluşturuyor.

Gökbayrak: Barcelona'nın en etkileyici yanı canlı gündelik kent hayatıyla tam bir Akdenizli olma hâli. Tekil yapıları çevrelerinden soyutlanmış birer nesne gibi görmenin ötesinde, tasarlanmış bu nitelikli yapıların kentin sıradan yapılarıyla nasıl bir araya geldiği, nasıl bir yapı çevre oluşturduğu ve gündelik hayatın bu yapı çevrenin içinde nasıl aktığını deneyimlemek bir kenti ve kültürü tanımak için kritik önemde. O nedenle teknik gezilerde, kent yaşantısını ve kentsel çevreyi anlamayı da öne çıkaran güzergâh tercihlerinin bir mimar için önemli olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda Barcelona her zaman heyecan verici bir kent. Ziyaret edilen yapılara gelecek olursak, daha önce Barcelona'yı ziyaret etmiş olsam da Katalan mimar Josep Lluís Sert tarafından tasarlanan modern sanat müzesi Joan Miró Vakfı'nı ziyaret etme imkânım olmamıştı. Çok etkilemeyeceğimi bilerek gittiğim ve beni şaşırtmayan, tektonik estetiği, iç avluları ile sürekli kurduğu iç-dış ilişkileri ve elbette içindeki Miró eserleriyle nefes kesici bir yapı idi. Tanımlı, tasarlanmış ve programına uygun bir şekilde işleyen

modern bir yapı. Öte yandan, gezi programında olmayan ancak gezerken yolumuzu düştürdüğümüz yarı açık pazar alanı Mercat dels Encants da beni bir o kadar büyüledi. Kentsel mekânın sürprizlerinden biri olarak, önemli bir kentsel yenileme bölgesi Las Glorias'ın içinde yer alan, antikalar ve ikinci el eşyalar satılan bu pazar alanı, kente açılan farklı kotlardaki büyük boşluklarıyla, içinde öngörülemez biçimde devinen insan kalabalığıyla, kentin kalanını kendi üstüne yansıtan parlak, kırıklı çatısıyla İspanya'nın geleneksel pazaryeri kültürünü yeniden yorumlayan, kapalı bir pazara değil de kentsel alanın doğal bir uzantısına sizi kendiliğinden alan dinamik bir mekân olarak oldukça heyecan vericiydi. Gezi grubumuzun planlanandan daha fazla zaman ayırarak, tezgâhların arasında kaybolduğu, çatıdaki hareketleri seyrederek bol fotoğraf ve video çektiği, strüktürü üzerine uzun uzun konuştuğu, hepimizin enerjisini bir anda yükselten sürprizli bir yapı ziyareti oldu.

Yalçın: Seçim yapmak benim için gerçekten zor ama Joan Miró Müzesi'nde ilham aldığım birçok şey oldu. Müzenin en dikkatimi çeken yanlarından biri, bina ile sanatsal eserler arasındaki suç ortaklığıydı. Josep Lluís Sert, betonun sadeliğini Joan Miró'nun renkli, yaratıcı ve organik sanat eserleriyle dengelemiş. Betonun beyaz monokrom yüzeyleri, Miró'nun ürünlerinin renkli ve dinamik özellikleri için sakın bir arka plan sunmuş. Bu da sanat eserlerinin daha güçlü bir şekilde öne çıkmasına olanak yaratmış. Yine müze, betonun sunduğu esnek mekânsal çözümlerden faydalanmış. Betonun sert ve düz yüzeyleri galerilerin, terasların ve bahçelerin akıcı ve sürekli bir mekânsal deneyim sunmasını sağlamış. Hem mimarisıyla hem de sanat eserleriyle takip etmekte zorlandığım ama bir o kadar keyif aldığım bir yapı oldu.

Cengiz: Deneyimlediğimiz yapılardan tüm zarafetiyle beni en çok etkileyen, aslında gezimizin de ilk durağı olan, Mies van der Rohe tarafından tasarlanmış Alman Pavyonu'ydu. "Az çoktur" ilkesi ile son derece sade; zarif kolonları, alabildiğine geniş saçakları, sınırlarının belirsizliği, su öğeleri, strüktürü ve malzeme kullanımı ile gerçekten etkileyici, hafızalardan çıkmayacak bir yapı.

Turan: Benim için en akılda kalan ve ufuk açıcı örnek, Gaudí'nin eserleri oldu. Yapılarının yapıldığı dönem ve kullanılan metotlar

Fotoğraf: Doğan Cengiz

düşünüldüğünde, doğadan esinlenmesi ve formların eşsiz, esnek ve yenilikçi olması gerçekten etkileyiciydi. Özellikle Park Güell'deki Serpentine Bench, mozaik ve betonun ustaca bir araya getirildiği, kamusal alan için düşünülmüş sıra dışı bir yapı olarak öne çıkıyor. Bu oturma birimi, yalnızca estetik bir unsur değil, aynı zamanda doğa ile iç içe geçmiş bir deneyim sunuyor. Ayrıca, bu bankın altındaki oluk sistemi, yağmur sularını toplayarak aşağıya doğru yönlendiriyor ve parkın diğer önemli yapısı olan Hipostil Salon ile bağlantı kuruyor. Bu teknik, Gaudí'nin doğayı hem estetik hem de işlevsel bir unsur olarak nasıl dahil ettiğinin harika bir örneği. Bu su yönetim sistemi, yapının hem sürdürülebilirlik hem de doğal çevreye uyum açısından nasıl özenle tasarlandığını gösteriyor. Gaudí'nin bu tür detaylara olan dikkatini görmek, onun eserlerine derin bir hayranlık uyandırdı ve benim için mimarlıkta doğa ve teknolojinin nasıl birleşebileceği konusunda ufuk açıcı oldu.

Esen: Barselona şehrinde beni en çok etkileyen şey, tek bir malzemenin (çakıl, seramik, metal vb.) farklı biçimlerde bir araya gelmesi ile oluşturulan çarpıcı dokular oldu. Bu dokular, Park Güell'in seramik bankları, Cementeri Jueu'nun zemin ve duvar döşemeleri, forum binasının metal tavanları gibi farklı tarihlerdeki mimari eserlerde değişen teknikler kullanılarak yeniden yorumlanıyor. Beton malzemenin de farklı agrega kullanımı ile çeşitlenebilir ve değişen tekniklerle uygulanabilir olduğu düşünüldüğünde, bu gözlemin betonun kullanımı ile ilgili zihnimde heyecan verici yeni fikirlerin doğmasına sebep olduğunu söyleyebilirim.